

B9-0128/2024

5.2.2024

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

„Russiagate“: įtarimai dėl Rusijos kišimosi į Europos Sąjungos demokratinius procesus
(2024/2548(RSP))

Beata Szydło, Ryszard Czarnecki, Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Jacek Saryusz-Wolski, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Beata Mazurek, Dominik Tarczyński, Adam Bielan, Witold Jan Waszczykowski, Joachim Stanisław Brudziński, Roberts Zile, Elżbieta Rafalska, Charlie Weimers, Waldemar Tomaszewski, Hermann Tertsch, Andželika Anna Możdżanowska
ECR frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija „Russiagate“: įtarimai dėl Rusijos kišimosi į Europos Sąjungos demokratinius procesus“
(2024/2548(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2023 m. birželio 1 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją²,
 - atsižvelgdamas į savo 2016 m. lapkričio 23 d. rezoliuciją dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą³ ir savo 2019 m. kovo 13 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl veiksmų, kurių ėmėsi EIVT, praėjus dvejiems metams po to, kai buvo priimtas EP pranešimas dėl ES strateginės komunikacijos, siekiant neutralizuoti prieš ją nukreiptą trečiųjų šalių propagandą, apžvalgos⁴,
 - atsižvelgdamas į dokumentą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis – Europos Sąjungai, kuri gina savo piliečius, vertybes bei interesus ir prisideda prie tarptautinės taikos ir saugumo“, kurį Taryba priėmė 2022 m. kovo 21 d. ir kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. kovo 24 d.,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi tarptautinė žurnalistų grupė, atlikusi tyrimą, leidinio *The Insider* straipsnyje atskleidė, kad ilgalaikė Latvijos Europos Parlamento narė Tatjana Ždanoka daugiau kaip dešimtmetį buvo Rusijos žvalgybos tarnybų agentė; kadangi dar 2014 m. Latvijos saugumo tarnybos pradėjo tyrimą dėl T. Ždanokos, kuri buvo kaltinama esanti Rusijos įtakos agente;
- B. kadangi tai nėra pirmas Europos Parlamento nario šnipinėjimo Rusijai atvejis, o kraštutinių dešiniųjų partijos „Jobbik“ narė Béla Kovács panašiu pagrindu Vengrijos institucijų buvo nuteista;
- C. kadangi Europos Parlamento narių viešų interviu, balsavimo rezultatų, teisėkūros veiklos ir remtų įvykių analizė atskleidė, kad T. Ždanokos atvejis gali nebūti pavienis ir kad, nepaisant Rusijos pradėto agresijos karo prieš Ukrainą, ryšių su Rusijos žvalgyba gali turėti ir daugiau Europos Parlamento narių; kadangi nuo 2014 m. keletas Europos Parlamento narių lankėsi okupuotose Ukrainos ir Gruzijos teritorijose, o Sirijoje juos priėmė kruvinasis diktatorius Bashar Al-Assad, ir jie tuo pažeidė ES sankcijas bei

¹ OL C, C/2023/1226, 2023 12 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj>.

² OL C 347, 2022 9 9, p. 61.

³ OL C 224, 2018 6 27, p. 58.

⁴ OL C 23, 2021 1 21, p. 152.

nacionalinius teisės aktus ir buvo išnaudojami kaip režimų propagandos įrankis;

- D. kadangi Vladimiro Putino atstovo spaudai Dmitrijaus Peskovo duktė Elizaveta Peskova 2018–2019 m. atliko praktiką pas Europos Parlamento narį;
- E. kadangi kitos ES institucijos yra ne tokios skaidrios kaip Europos Parlamentas, todėl Rusijos įtaką atskleisti ir ją neutralizuoti yra dar sunkiau; kadangi akivaizdžiausias Rusijos specialiųjų operacijų ES pavyzdys buvo dujotiekio „Nord Stream“ tiesimas su tyliu tam tikrų ES pareigūnų pritarimu, o tai niekada nebuvo tinkamai ištirta;
- F. kadangi Rusija, padedama savo įtakos agentų, megzdama ryšius su kraštutinių kairiųjų ir kraštutinių dešiniųjų ES politinėmis partijomis, taip pat naudodamasi tradiciniais kanalais bei socialinių tinklų platformomis, kuria ir skleidžia neprilygstamo piktavališkumo ir masto dezinformaciją ir taip meluoja savo šalies žmonėms bei tarptautinei bendruomenei; kadangi pagrindinėse politinėse partijose, ypač tarp buvusių aukšto rango Vokietijos, Austrijos ir Prancūzijos vadovų, yra nemažai Rusiją garbinančių politikų (vok. *Russlandversteher*), kurie, atvirai gaudami atlygį iš Kremliaus, skleidžia savo prorusišką įtaką tiek vidaus, tiek Europos politikos arenoje, o ryškiausias pavyzdys iš jų yra Gerhard Schröder;
- G. kadangi tokiais veiksmais, kurie yra hibridinio karo strategijos dalis ir pažeidžia tarptautinę teisę, klaidinami ir apgaudinėjami piliečiai, daroma įtaka piliečių balsavimo sprendimams, aštrinami skaldantys debatai, skaldomos ir poliarizuojamos visuomenės, išnaudojamos silpnosios jų pusės, iškraipomas demokratinių rinkimų ir referendumų sąžiningumas, sėjamas nepasitikėjimas nacionalinėmis vyriausybėmis ir valdžios institucijomis ir siekiama destabilizuoti Europos demokratiją, todėl jie kelia didelę grėsmę ES ir valstybių narių saugumui ir suverenumui;
- H. kadangi Rusijos dezinformacijos ir propagandos kampanijos daro ir netiesioginę įtaką Europos nuomonės formavimuisi, jas nukreipiant į rusakalbę diasporą, ypač tokiose šalyse, kuriose rusakalbiai sudaro nemažą dalį gyventojų, kaip, pavyzdžiui, Vokietijoje (daugiau kaip 3 milijonai), Latvijoje ir Estijoje;
- I. kadangi Rusija, tradiciškai laikydamosi senos taktikos „skaldyk ir valdyk“, kišasi į ES valstybių narių vidaus reikalus, kursto susiskaldymą visuomenių ir tautų viduje, o tam naudojami tiek ekonominiais svertais, pavyzdžiui, nutrauktu dujotiekio „Nord Stream“ projektu, tiek skleidžiant priešišką propagandą;
- J. kadangi Rusijai pradėjus agresijos karą prieš Ukrainą, dėl ES energetinės priklausomybės nuo Rusijos iškilo didžiulių sunkumų užtikrinant energijos tiekimo ES saugumą ir išryškėjo tam tikrų valstybių narių trumparegiškumas, nors dėl ryšių su Rusija stiprinimo keliamos grėsmės buvo gauta daugybė perspėjimų, daugiausia iš Vidurio ir Rytų Europos šalių;
- K. kadangi tikėtina, jog 2024 m. Europos Parlamento rinkimų išvakarėse Rusijos kišimasis ir manipuliavimas informacija dar suaktyvės;
- L. kadangi Rusija, provokuodama ES ir jos valstybes nares, pagal savo išorinio hibridinio kišimosi strategiją gabeno migrantus prie ES išorės sienų, pavyzdžiui, 2021 m. rudenį prie savo sienų su Lenkija, Lietuva ir Latvija, o 2023 m. – prie savo sienos su Suomija;

kadangi hibridinio kišimosi bandymai pasireiškia ir skleidžiama dezinformacija, o ja poliarizuojamos ES visuomenės;

- M. kadangi po 2022 m. vasario 24 d. žurnalistai ir ekspertai vis atskleidžia Europos Sąjungoje vykdomos politinės veiklos ir veikiančių politikų finansavimo iš Rusijos atvejų, todėl tam, kad tokie bendrininkai būtų patraukti atsakomybėn, reikia atlikti nuodugnius tyrimus;
- N. kadangi Rusija siekia megzti ryšius su kraštutinių dešiniųjų ir kraštutinių kairiųjų partijomis, politikos veikėjais ir judėjimais, kad, pasinaudodama ES institucijų veikėjais, galėtų įteisinti Rusijos pozicijas ir įgaliotines vyriausybes bei užsiimti lobistine veikla sankcijoms mažinti ir tarptautinės izoliacijos padariniams švelninti;
- O. kadangi keletas ES valstybių narių viešųjų asmenų, įskaitant buvusius vyriausybių ir ministrų kabinetų narius, pavyzdžiui, Gerhard Schröder, Wolfgang Schäuble, François Fillon, Karin Kneissl ir Paavo Lipponen, užima gerai apmokamas pareigas Kremliaus kontroliuojamose energetikos įmonėse; kadangi net ir po Rusijos plataus masto invazijos į Ukrainą kai kurie iš jų nusprendė nesitraukti ir toliau yra remiami kruvinais Kremliaus pinigais, jų politinėms partijoms tyliai bendrininkaujant;
- P. kadangi Rusija aktyviai rėmė Katalonijos separatistinę kampaniją ir tuo tikslu skleidė dezinformaciją, kūrė trolių ir robotų fermas ir net siūlė atsiųsti 10 000 karių bei skirti pinigų Katalonijos skolai padengti, jeigu būtų paskelbta nepriklausomybė;
- 1. tikisi, kad Latvijos institucijos, remdamosi *The Insider* paskelbtais įrodymais, pradės baudžiamąjį kontržvalgybinį tyrimą dėl Tatjanos Ždanokos veiklos;
- 2. palankiai vertina Pirmininkės R. Metsolos sprendimą dėl T. Ždanokos pradėti vidinį Parlamento tyrimą ir perduoti bylą Patariamajam Parlamento narių elgesio klausimais komitetui; mano, kad T. Ždanokos veiksmai akivaizdžiai pažeidžia Elgesio kodeksą, ypač jo 1 straipsnio a ir b punktus, 2 straipsnio a punktą ir 3 straipsnį, ir ragina Pirmininkę pasinaudojant savo įgaliojimais priimti pagrįstą sprendimą nušalinti T. Ždanoką nuo visos Parlamento veiklos;
- 3. ragina Europos Parlamente skubiai imtis tolesnių veiksmų ir veiksmingesnių priemonių prieš galimą Rusijos ir kitų priešišku žvalgybos tarnybų infiltraciją;
- 4. ragina Komisiją pradėti vidinį sprendimą dėl dujotiekio „Nord Stream“ ir Rusijos įtakos planuojant ir tiesiant šį dujotiekį tyrimą;
- 5. pakartoja savo susirūpinimą dėl atskleistų faktų, kad Rusija, bandydama destabilizuoti Vakarų, rėmė ES separatistinius judėjimus; šiuo atžvilgiu smerkia Ispanijos separatistinius judėjimus, kuriais 2017 m. bandyta įvykdyti perversmą ir kurie labai sutrikdė valstybės institucijų darbą ir sukėlė ilgalaikį, iki šių dienų trunkantį nestabilumą;
- 6. su susirūpinimu pažymi, kad, remiantis Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centru ir Komisijos paskelbta ataskaita, Rusija, siekdama destabilizuoti Ispaniją, vykdė įvairią veiklą: nuo paramos separatistiniams judėjimams iki kibernetinių operacijų ir tiesioginių investicijų bandant pakirsti Ispanijos demokratijos vientisumą ir veikimą ir

jam pakenkti; taip pat pažymi, kad vykdant kai kurias iš tokių operacijų buvo organizuojamos riaušės, o per vienas iš jų El Prato oro uoste buvo sužeista šimtai teisės saugos pareigūnų ir žuvo Prancūzijos pilietis;

7. pažymi Ispanijoje tebevykstančius baudžiamuosius procesus, kuriuose bylas nagrinėjantys teismai teigia turintys pakankamai įrodymų, kad Rusija siūlė tiek ekonominę, tiek karinę paramą to meto Katalonijos prezidentui Carlesui Puigdemontui; taip pat pažymi, kad Ispanijos Nacionalinis Aukštasis Teismas oficialiai pareikalavo atlikti tyrimą dėl Carleso Puigdemonto ir kitų separatistinių partijų narių, pareiškus kaltinimus dėl terorizmo, susijusio su bandymu 2017 m. įvykdyti perversmą, nes, teisėjų nuomone, turima pakankamai jų dalyvavimo organizuojant riaušės ir teroristinius veiksmus, įrodymų;
8. smerkia tai, kad, remiantis buvusio Carleso Puigdemonto partijos nario Víctoro Tarradellaso, kuris buvo atsakingas už tarptautinius santykius, liudijimu, Rusija siūlė atsiųsti 10 000 karių ir padengti Katalonijos regiono skolą, jeigu Katalonija pripažintų, kad Ukrainos Krymo teritorija yra Rusijos Federacijos teritorija;
9. pabrėžia, kad baudžiamasis kaltinimų šnipinėjimu tyrimas priklauso valstybių narių kompetencijai; palankiai vertina tai, kad kai kurios ES šalys sudarė specialiuosius tyrimo komitetus, kuriems pavesta neutralizuoti Rusijos įtaką, nors kitos šalys tokius komitetus neseniai panaikino; apgailestauja dėl to, kad kai kuriais atvejais tuos, kurie turėtų būti apdovanoti už Rusijos ir Baltarusijos šnipų tinklų išardymą ir veiksmingą kovą su jų hibridinio karo veiksmais, nacionalinės institucijos dėl politinių priežasčių persekioja užuot specialiai saugojusios;
10. griežtai smerkia tai, kad buvę aukšto rango politikai, baigę savo politinę karjerą savo šalyse, netrukus po to tampa samdomais iš Rusijos atlygį gaunančiais darbuotojais; mano, kad tai yra akivaizdus interesų konfliktas ir primygtinai reikalauja, kad valstybės narės priimtų teisės aktus, pagal kuriuos buvusiems ministrams pirmininkams ir ministrų kabineto nariams būtų draudžiama užimti pareigas Rusijos, Kinijos, Irano ir kitų autokratiškas valstybių valdomose įmonėse;
11. yra susirūpinęs dėl Rusijos vykdomos politikos kultūrą paversti ginklu Kremliaus tikslams įgyvendinti ir šioje srityje dirbančius Rusijos piliečius išnaudoti kaip įtakos agentus bei šnipus;
12. perspėja dėl ES sienų atvėrimo Rusijos piliečiams, bandantiems išvykti iš šalies tam, kad išvengtų šaukimo į kariuomenę arba su sankcijomis susijusių ekonominių sunkumų, grėsmės; pabrėžia, kad kai kurie iš jų, persikėlę į ES valstybių narių teritoriją, gali pradėti aktyviai skleisti arba remti Rusijos naratyvą ir propagandą, kaip tai jau nutiko Gruzijoje ir Sirijoje;
13. griežtai smerkia Rusijos praktiką kaip ginklais naudotis neteisėtais migrantais ir jėga stumti juos į ES teritoriją, taip siekiant sėti nesutarimą, susiskaldymą ir nepasitikėjimą;
14. perspėja, kad Rusijos šnipinėjimo veikla Europoje intensyvėja, o tai rodo didelis valstybių narių kontržvalgybos tarnybų atskleidžiamų tinklų skaičius;
15. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms,

Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veikslių tarnybai, NATO ir Rusijos institucijoms.